

Interviewprotocol – Slimme Producten voor Ruimtelijke Ervaringen bij Mensen met een Visuele Beperking

Focus: zelfstandigheid in huishoudstaken (wassen & sorteren van kledij, aankleden, strijken, afwas, afdrogen, opbergen, tuinieren, koken) – naast navigatie, emotie/sociale interactie en technologie.

Inhoudopgave:

Contents

Interviewprotocol – Slimme Producten voor Ruimtelijke Ervaringen bij Mensen met een Visuele Beperking.....	1
Inhoudopgave:	1
Projectinformatie	2
Doelstelling en kadering	2
(1) navigatie en oriëntatie binnenshuis,	2
(2) emotionele en sociale interactie,.....	2
(3) technologie en toekomstgerichte oplossingen,.....	2
(4) zelfstandigheid in huishoudelijke taken	2
Respondenten en steekproef	2
Ethische kadering, privacy & toestemming	3
Overzicht discussiegids & tijdsinschatting.....	3
Discussiegids (open, verkennend).....	3
Deel 1 – Introductie (5 min)	3
Deel 2 – Kennismaking met de deelnemer (5 min).....	3
Deel 3 – Hoofdvraag en verwachtingen (5 min)	4
Deel 4 – Thema 1: Navigatie & oriëntatie binnenshuis (± 10 min)	4
Deel 5 – Thema 2: Emotionele & sociale beleving (± 10 min)	4
Deel 6 – Thema 3: Technologie & toekomstgerichte oplossingen (± 10 min)	4
Deel 7 – Thema 4: Zelfstandigheid in huishoudstaken (± 15 min).....	4
Optioneel – Contextuele observaties en taken.....	5
Deel 8 – Wrap-up (5 min)	6
Bijlage – Interviewer checklist.....	6
Onderzoeksverantwoording:	6

Projectinformatie

Projectnaam: Auralis

Opdracht: Spatial Experiences for Visually Impaired Populations (inclusief ontwerp)

Partners: Oogatelier Kortijk, UGent

Interviewer: Roland Derynck (Student Industrieel Ontwerpen, UGent)

Doelstelling en kadering

Onderzoeksdoel: Dit onderzoek heeft als doel om de sterktes, zwaktes, noden en pijnpunten van mensen met een visuele beperking in kaart te brengen, met bijzondere aandacht voor hoe slimme producten nieuwe en betekenisvolle ruimtelijke ervaringen kunnen creeren.

We focussen op vier thema's:

(1) **navigatie en oriëntatie binnenshuis,**

(2) **emotionele en sociale interactie,**

(3) **technologie en toekomstgerichte oplossingen,**

(4) **zelfstandigheid in huishoudelijke taken**

De gesprekken zijn open en verkennend. We willen begrijpen welke ervaringen, noden, voorkeuren en drempels er bestaan, en welke kansen er zijn voor betrouwbare en ethisch verantwoorde oplossingen.

Respondenten en steekproef

Respondenten: personen met een visuele beperking (blind of slechtziend), al dan niet met hulpmiddelen; als aanvullende perspectieven. Focus op personen die zelfstandig wonen en (zelfstandig willen navigeren).

Recruitment: Deelnemers werden spontaan gerekruteerd op locatie op eigen initiatief van de onderzoeker.

Naam van de onderzoeker: Roland Derynck (interviewer en recorder)

Duur: 65 min per interview.

Pseudoniem	Respondenttype	Leeftijd	Datum	Locatie
Beatrice Capier	gepensioneerd	87	20 october 2025	bij haar thuis

<i>Antoon Kindekens</i>	/	36	18 oktober 2025	BrailleTech beurs
<i>Stijn</i>	jobcoah bij braillelige	35	18 oktober 2025	BrailleTech beurs
<i>Pieter Jan Clement</i>	Onthaal bij overheidsgebouw	34	18 oktober 2025	BrailleTech beurs
<i>Melissa</i>	/	26	18 oktober 2025	BrailleTech beurs
<i>Focusgroep</i>	mix	Ouder dan 25	21 oktober 2025	oogatelier kortrijk

Ethische kadering, privacy & toestemming

Het interview is vrijwillig. Antwoorden worden geanonimiseerd en verwerkt conform de GDPR. Vooraf wordt een informed consent overlopen en ondertekend. Met expliciete toestemming mag het gesprek audio-opgenomen worden voor analyse; opnames worden niet gedeeld met derden en verwijderd na afloop van het project.

Overzicht discussiegids & tijdsinschatting

- Deel 1 – Introductie (5 min)
- Deel 2 – Kennismaking met de deelnemer (5 min)
- Deel 3 – Hoofdvraag en verwachtingen (5 min)
- Deel 4 – Thema 1: Navigatie & oriëntatie binnenshuis (10 min)
- Deel 5 – Thema 2: Emotionele & sociale beleving (10 min)
- Deel 6 – Thema 3: Technologie & toekomstgerichte oplossingen (10 min)
- Deel 7 – Thema 4: Zelfstandigheid in huishoudelijke taken (15 min)
- Deel 8 – Wrap-up (5 min)

Discussiegids (open, verkennend)

Deel 1 – Introductie (5 min)

Bedankt om tijd te maken voor dit gesprek. Ik ben, student Industrieel Ontwerpen (UGent). We onderzoeken hoe slimme producten de ruimtelijke ervaring van mensen met een visuele beperking kunnen verbeteren, met bijzondere aandacht voor autonomiteit. Er zijn geen juiste of foute antwoorden; we zijn op zoek naar jouw ervaringen en ideeën. Alles blijft vertrouwelijk en annoniem. Mag ik, mits jouw expliciete toestemming, dit gesprek opnemen voor analyse? Je kan op elk moment stoppen of vragen overslaan.

Deel 2 – Kennismaking met de deelnemer (5 min)

- Kan je jezelf kort voorstellen (achtergrond, dagelijks leven)?
- Wil je iets delen over je visuele beperking (bijv. sinds wanneer, in welke mate heeft u een verminderde visie)
- In welke omgevingen beheef je je vaak (thuis, werk/school, winkels)?

Deel 3 – Hoofdvraag en verwachtingen (5 min)

- Is er een situatie waarbij extra ondersteuning, in de vorm van een slim product een groot verschil zou maken?
- Welke vormen van feedback (geluid, trilling, temperatuur, tactiel) vind je doorgaans prettig of net storend?

Deel 4 – Thema 1: Navigatie & oriëntatie binnenshuis (± 10 min)

- Hoe navigeer en oriënteer je je doorgaans in onbekende binnenruimtes (bijv. bij vrienden, in publieke gebouwen, in winkels)?
- Welke elementen in een ruimte helpen jou om structuur te herkennen (akoestiek, looptallen, materialen, geuren, meubels)?
- Welke strategieën of hulpmiddelen gebruik je (stok, geleidelijnen, apps, mentale kaarten)? Wat werkt goed, wat minder?

Deel 5 – Thema 2: Emotionele & sociale beleving (± 10 min)

- Hoe ervaar je sociale interacties in drukke of onbekende binnenruimtes (bv. wachten, kassa, recepties)?
- Zou je baat hebben bij subtile signalen over nabijheid/aanwezigheid (bv. iemand komt dichterbij, een bekende stem)?
- Welke vormen van feedback overprikkelen of leiden af? Wat werkt juist rustgevend of discreet?

Deel 6 – Thema 3: Technologie & toekomstgerichte oplossingen (± 10 min)

- Welke hulpmiddelen gebruik je vandaag (bv. witte stok, smartphone-apps, kleurherkenners, labelsystemen)? Wat werkt goed, wat niet?
- Wat zijn voor jou must-haves voor een nieuw hulpmiddel (betrouwbaarheid, discretie, privacy, batterij, onderhoud, prijs)?
- Heb je voorkeur voor draagbare oplossingen (wearables) of oplossingen in de omgeving (slimme meubels, beacons, sensoren)? Waarom?
- Probe: wat gebeurt er bij fouten of storingen? Fail-safe of fallback gewenst?

Deel 7 – Thema 4: Zelfstandigheid in huishoudstaken (± 15 min)

A. Wassen & sorteren van kledij

- Hoe verloopt je wasroutine van wasmand tot ophangen/drogen? Vertel eens stap voor stap.
- Hoe pak je het sorteren aan (wit/kleuren/zwart, fijne was, temperaturen)?
- Hoe ga je om met kledinglabels en wasinstructies die je niet kan lezen?
- Hoe zorgt u ervoor dat uw kleding kreukvrij blijft? Strijkt u zelf, gebruikt u een stomer, of vertrouwt u op anti-kreukprogramma's?

B. Aankleden & outfitcombinaties

- Hoe kies je dagelijks een outfit? Welke factoren spelen mee (gelegenheid, weer, comfort)?
- Hoe sta je tegenover een slimme spiegel, hanger of kast die feedback geeft over kleur/materialen/pasvorm?

C. Shoppen (kledij aankopen)

- Hoe ervaar je het kopen van kledij in de winkel? Wat loopt vlot, wat is uitdagend?
- Hoe ga je om met kleuren, patronen en materiaalcombinaties?

D. Opbergen & organiseren

- Hoe is je kleerkast/bergruimte georganiseerd? Wat werkt goed voor jou?
- Hoe koppel je sokkenparen of setjes?
- Welke hulpmiddelen gebruik je nu? Wat werkt goed en wat niet?

Andere huishoudstaken:

E. Afwas & keukenonderhoud

- Hoe pak je de afwas aan (handmatig of vaatwasser)?
- Wat gaat goed, wat is lastig?
- Hoe herken je of servies schoon is?

F. Tuinieren (onkruid wieden, planten verzorgen)

- Doe je aan tuinieren?
- Welke taken vind je leuk of moeilijk?
- Hoe herken je onkruid versus planten?

G. Stofzuigen & schoonmaken

- Hoe ervaar je stofzuigen en schoonmaken van vloeren?
- Hoe weet je of een ruimte schoon genoeg is?
- Gebruik je hulpmiddelen zoals robotstofzuigers?

H. Koken & maaltijdvoorbereiding

- Hoe bereid je maaltijden (snijden, schillen, bakken, braden)?
- Welke stappen vind je het meest uitdagend (bv. vlees kuisen, groenten schillen)?
- Hoe ga je om met veiligheid (hete oppervlakken, messen)?
- Welke hulpmiddelen gebruik je om ingrediënten te herkennen?

Optioneel – Contextuele observaties en taken

- Indien mogelijk: laat de deelnemer een stukje van de routine tonen/beschrijven (bijv. sorteren van was, outfit kiezen).
- Vraag om ‘hardop denken’ tijdens een korte taak (wat gebeurt er, welke cues zijn nodig, waar gaat het mis?).

- Noteer fysieke drempels (hoogte van rekken, contrasterende materialen), geluidsbronnen, geuren, tactiele referenties.

Deel 8 – Wrap-up (5 min)

- Wat zijn volgens jou de belangrijkste zaken die ik moet meenemen uit dit gesprek?
- Is er iets dat we niet hebben besproken maar dat je wel belangrijk vindt?
- Mag ik je later contacteren voor het uittesten van een prototype of om feedback te geven op conceptideeën?

Bijlage – Interviewer checklist

- Informed consent uitgelegd en (indien van toepassing) ondertekend.
- Toestemming voor audio-opname verkregen.
- Demografische basisgegevens genoteerd (leeftijdscategorie, woonvorm, hulpmiddelen).
- Notities per thema gemaakt (quotes, momenten, behoeften, ideeën, wensen).

Onderzoeksverantwoording:

- **Materiaal gebruikt:** gsm om audio-opnames te maken en het document Interviewprotocol_slechtzinden als leidraad voor de interviews.
- **Stap voor stap beschrijving:** het onderzoek volgde de stappen beschreven in de inhoudsopgave van het interviewprotocol waaronder: voorbereiding, introductie, thematische vragen en afsluiting.
- **Data gecollecteerd:** de gegevens werden verzameld via audio-opnames en aanvullende notities tijdens de gesprekken.
- **Data geanalyseerd:** de audio-opnames werden getranscribeerd met Whisper (AI transcriptietool) naar tekstformaat. Daarna werden de teksten geanalyseerd met ChatGPT in combinatie met eigen interpretaties en kennis van de onderzoeker. Via thematische codering werden de belangrijkste patronen en relevante citaten geselecteerd.

Bijlage – Informed consent

INFORMATIE- EN

TOESTEMMINGSFORMULIER

Doelpubliek: volwassenen vrijwilligers

Anonieme dataverzameling: Er wordt een anonieme opname gemaakt en geen persoonsgegevens verzameld

Taal: Nederlands